

Nyomdászportrék – Teszár Jenő

Dr. Garáné Bardóczy Irén

Teszár Jenő nagy tudású, innovatív, elhivatott szakember, a flexónyomtatás reneszánszának élharcosa, személyiségét jeffersoni puritanizmus lengi körül.

„Nyomdászportrék” sorozatunkban olyan kiemelkedő szakemberek életútját és munkásságát mutatjuk be, akik a nyomdaiparban eltöltött évtizedek alatt figyelemre méltó tetteikkel és eredményeikkel írták be nevüket a szakma nagy történelmünkébe.

Teszár Jenő életútja, aktív, innovatív szakmai tevékenysége példaértékű. Életútját, szakmai pályafutását nyomon követve kirajzolódnak nemcsak egy ember életében megtett utak, útvesztők, bekövetkezett változások, kitérők, hanem azok a jellemző makrokörnyezeti módosulások is felismerhetők, amelyek a nagy változásokat kiváltó jelenségek velejáráói. Sokak által megtapasztalt tény, hogy a nagy változások árnyékában meghúzódó jobbító szándék végkifejlete csak szűk kör számára kedvező. Teszár Jenő nem kifejezetten ebbe a szűk körbe tartozik. A kiemelkedő személyiségek képesek ezen kedvezőtlen hatások után – és ellenére – megújulni, megvetni lábukat a szakma olyan szegmensében, ahol fejlődésre van szükség és lehetőség. Teszár Jenő a flexónyomtatást választotta, és nagyon jól tette!

Születésétől kezdve a nyomdászat szeretetét szívta magába. Több generációra visszavezethető nyomdászcsaládban nőtt fel, családfáját vertikálisan és horizontálisan nyomdászok alkotják (beleértve két gyermekét is). Ilyen családi háttérrel egyértelmű volt, hogy érettségi után valamely nyomdászszakmát választ hivatásául. Síknyomó fényképész tanulóként (1959–1961) a Kossuth Nyomdában sajátította el a gyakorlati ismereteket Horvai Józseftől, a szakma kiváló, nagy tudású ismerőjétől. A katonaidő letöltése után még egy évig dolgozott a Kossuth Nyomdában (1964-ig).

Munka mellett szakirányú felsőfokú tanulmányokat folytatott. Elvégezte a Felsőfokú Könyvnyomdai Technikumot, majd a Könnyűipari Mű-

Teszár Jenő

szaki Főiskolán nyomdamérnöki oklevelet szerzett. Később ugyancsak a Könnyűipari Műszaki Főiskolán a mérnök-közgazdász szakot végezte el. A Számítástechnikai Továbbképző Intézetben is folytatott tanulmányokat, számítógépes rendszerszervezőként végzett.

Teszár Jenő dinamikus, az újra fogékony, az újat kereső, fiatal kutató szakemberként 1964-ben „átigazolt” a Nyomdaipari Tröszt Kutatóintézetbe, ahol eredeti szakmájában, síknyomó fényképészként kezdte pályafutását. Megélte az intézet többszöri átalakítását, árszervezését, a tulajdonosváltást, majd megszűnését 1990-ben.

A kutatás-fejlesztés szolgálatában eltöltött harminchat év alatt számtalan, az ofszettechnológia fejlesztését célzó és megvalósító témán dogozott, amelyet az ipar igényelt és hasznosított. Kutató pályafutása együtt indult a hazai ofszetesítési programmal. Neve összefonódott az ofszettechnológia hazai bevezetésével. Egy ambiciózus, fiatal szakember számára nincs erősebb motiváció, mint a fejlett nyomdaiparral bíró, tőkeerős országokban már alkalmazott és bevált technológia adaptálása hazai viszonyok között, a techno-

lógia kidolgozása, felépítése, a hazai adottságok, lehetőségek figyelembevételével.

A társadalmi-gazdasági módosulások a kutatóintézetben is változásokat eredményeztek mind elnevezésében, mind szervezeti felépítésében. Eközben Teszár Jenő is haladt felfelé a hierarchián: Nyomdaipari Tröszt Technológiai Fejlesztési Laboratórium – síknyomó fényképész-kutató csoportvezető; Nyomdaipari Egyesülés Technológiai Fejlesztési Laboratórium – kutató csoportvezető, tudományos főmunkatárs, tudományos osztályvezető, majd tudományos főosztályvezető; Reálpresz kutató, fejlesztő közös vállalat – igazgató.

A rendszerváltást követően az egymással kevésbé harmonizáló gazdasági érdekekből adódóan a tulajdonos nyomdaipari vállalatok igazgatóinak tanácsa megszüntette a Reálpresz kutató, fejlesztő közös vállalatot, és egymás között felosztották az intézet szellemi és anyagi javait. Az eljárással és a módszerrel Teszár Jenő nem értett egyet, elvi okokból felmondott. Az elválás nem volt harmonikus, adott-kapott tuskéktől mentes, de ez már a múlt, a történelem, amelynek úgyszintén vannak fényesen csillogó, fehér és nyomasztóan sötét, fekete lapjai...

1990–1993-ig egymást követően két, külföldi többségi tulajdonban lévő nyomdagép-kereskedelmi vállalat ügyvezetője volt, de az igazi áttörést 1993-tól saját cégének alapítása jelentette. Megtalálta azt a szakterületet, a flexónyomtatást, amely még rengeteg lehetőséget tartogat a kutatni vágyó, kreatív elme, az innovatív szakember önmegvalósítására. A flexómánia – ahogy Teszár Jenő sajátos humorával nevezte – a fiatalságát hozta vissza, a megvalósított ofszetelési program iránt érzett nosztalgiát idézte. A flexónyomtatás technológiáját – az egykori ofszetelési programhoz hasonlóan – szinte a nulláról indulva lehet és kell felépíteni, és a jövőt illetően felmérhetetlen fejlesztési lehetőségeket rejt magában.

A reneszánszát élő, hallatlan intenzitással fejlődő régi-új szakterület az utóbbi húsz évben szép csendben, harsány csinnadratta nélkül komoly iparággá vált. A hazai flexóüzemek 3500–4000 embert foglalkoztatnak a technológia szakterületén. A dolgozók mintegy nyolcvan százaléka nemhogy flexótechnológiai, de nyomdaipari ismeretekkel sem rendelkezik, holott ez az iparág speciálisan képzett, a flexótechnológiára szakosodott szakemberek foglalkoztatását igényli, a fejlődés és a megvalósuló beruházások gyors ütemét tekintve, egyre nagyobb számban.

Teszár Jenő, mint a technológia kiváló ismerője, a hazai szakmai oktatás fehér foltjának felszámolását is flexózászlójára tűzte. Első lépésként a Tótfalusi Kis Miklós Nyomdaipari Tanulóintézet és Szakközépiskola által szervezett, képesítés megszerzését dokumentáló szaktanfolyamon a flexótechnológiát oktatta az egyik legnagyobb hazai flexónyomda dolgozói számára. A képzés tematikája, a gépeken és munkafolyamatokon túlmenően, a felhasznált anyagok ismertetését is magában foglalja, a formakészítéstől kezdve a nyomtatáson keresztül, a kikészítéssel bezárólag. Ennek a szakterületnek szakmai képzése Magyarországon intézményesen nem megoldott, és a jövőt illetően erről a holtpontról való elmozdulás biztató jelei még ma sem láthatók a flexószakma egén.

Teszár Jenő az intézményes érdektelenség ellenére készül a flexótechnológia oktatására, tankönyvet ír, amelyet távoktatás keretében is közzétesz a világhálón.

Néhány évvel ezelőtt *Flexikon* címen folyóiratot indított Teszár Jenő, amely a flexótechnológia művelőit, követőit és a szakterület iránt érdeklődőket fogta össze, nyújtott széles körű, magas szintű tájékoztatást, igényes kivitelben. Anyagi okokból mindössze öt szám jelenhetett meg, holott a lap kiadójának és a szakíróknak még lett volna és folyamatosan lenne mondanivalója, az olvasókat a szakterülettel kapcsolatos információ továbbra is érdekelné. Teszár Jenő nem adta fel! Bízunk abban, hogy az a rendkívül piac-kepes, hallatlan tempóban fejlődő és széles körben terjedő termelékeny technológia, amely a nyomdaipar eddig szunnyadó szegmensét tárta fel, hozta a felszínre, rövidesen ismét saját sajtóorgánumán keresztül szólhat az érdeklődő szakemberekhez.

Az előzőekben leírtakból egyértelműen kitűnik, hogy Teszár Jenő az az ember, aki már akkor cselekszik, amikor más még csak gondolkodik valamely probléma, feladat megoldásán. A nyomdaipar szolgálatában eddig eltöltött több mint negyven év alatt sokat tett a magyar nyomdászatért. Életpályája, habitusa, szakmaszeretete, elhivatottsága a garancia arra, hogy a hazai flexónyomtatás az ő közreműködésével jó kezében van, és még sokat fog tenni azért, hogy a flexótechnológia szakmai színvonala, ismertsége és elismertsége Magyarországon is elfoglalhassa méltó helyét a nyomdász szakterületek palettáján.